การสร้างสรรค์บทเพลง "Kamphaeng Phet Fantasy" สำหรับกีตาร์และเชลโล ประกอบภาพจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร

The Composition “Kamphaeng Phet Fantasy” for Guitar and Cello Assembling with Glow-in-the-dark Street Murals at Cultural Courtyard in Kamphaeng Phet Province

ธีริทธิ์ กันยารอง* ปภาตพงศ์ วันภักดี
Theerit Kanyarong*, Papartpong Wanpakdee
อาจารย์ประจำ สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*
Lecturer in Department of Music Education, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Kampheang Phet Rajabhat University
อาจารย์ประจำ สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี[2]
Lecturer in Department of Music, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Ubon Ratchathani Rajabhat University
kanyarong9992@gmail.com

Received: August 24, 2022 **Revised:** December 7, 2022 **Accepted:** December 27, 2022

บทคัดย่อ

บทความสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรค์บทเพลง Kamphaeng Phet Fantasy สำหรับกีตาร์และเชลโล ประกอบภาพจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงใหม่ขึ้นมาเพื่อประกอบภาพจิตรกรรมสีเรืองแสง ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร ด้วยจังหวัดกำแพงเพชรเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างมากของประเทศไทย ตามประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองหน้าด่านให้กับสุโขทัย จึงทำให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองที่มีความจำเป็นต้องมีกำแพงเมือง คูเมือง ป้อมปราการ วัดโบราณ เป็นต้น ปัจจุบันจังหวัดกำแพงเพชรได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพราะมีโบราณสถานเก่าแก่หลายแห่ง โดยผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจในการประพันธ์บทเพลงนี้ขึ้นมาเพื่อต้องการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของวิถีชีวิตและการเป็นอยู่ของประชาชนชาวกำแพงเพชร จากการได้ศึกษาเรื่องราวจากภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงที่ผู้ออกแบบภาพและผู้วาดภาพได้รวบรวมประวัติความเป็นมาของจังหวัดกำแพงเพชรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อประพันธ์บทเพลงชิ้นนี้ขึ้น บทประพันธ์ “ Kamphaeng Phet Fantasy” ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาเทคนิคและวิธีการประพันธ์บทเพลงทั้งของดนตรีตะวันตกและดนตรีพื้นบ้านในภูมิภาคของประเทศไทย และได้ประพันธ์บทเพลงขึ้นมาใหม่จำนวน 1 บทเพลง โดยผู้สร้างสรรค์ได้ทำการประพันธ์เพลงนี้ขึ้นมาโดยการศึกษาและอ้างอิงถึงทฤษฎีและรูปแบบโครงสร้างของดนตรีตะวันตก มีการกำหนดโครงสร้างของบทเพลงที่ชัดเจนเพื่อบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ ของภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสง โดยบทเพลงนี้สามารถแบ่งชื่อท่อนของบทเพลงออกเป็น 3 ท่อน ประกอบไปด้วย 1) ท่อนวิถีชีวิต 2) ท่อนโบราณสถาน 3) ท่อนประเพณี มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 2.50 นาที

คำสำคัญ: บทประพันธ์ กีตาร์และเชลโล บทเพลงกำแพงเพชรแฟนตาซี

Abstract

The composition “ Kamphaeng Phet Fantasy” for Guitar and Cello assembling with glow-in-the-dark street murals at Cultural Courtyard in Kamphaeng Phet Province is for assembling music and glow-in-the-dark street murals in Kamphaeng Phet. This city is one of the most historical city in Thailand. Once, based on historical background, it was the border city of Sukothai. Kamphaeng Phet, therefore, it is necessary to build its own city wall, moat, fortress, and ancient temple. Kamphaeng Phet is currently accepted to be one of the historical attractions because there are many archaeological sites. The Composer has an inspiration to compose this piece for narrating his emotion and feeling about way of life of Kamphaeng phet’s people. The Composer, therefore, has researched about stories from glow-in-the-dark street murals that visual designer and painter who collected history of Kamphaeng Phet from then to now for composing this composition. The composer has analyzed about technique of composing from the western music and folk music in Thailand. So, this composition was composed by studying and referring to western music theory and music form that are narrated the story of glow-in-the-dark street murals. Kamphaeng Phet Fantasy can be separated into 3 main melodies including 1) Way of life, 2) Archaeological Site, and 3) Tradition.

Keyword: Composition, Duo for Guitar and Violoncello, Kamphaeng Phet Fantasy

บทนำ

การประพันธ์ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจุดเริ่มต้นในสร้างสรรค์นั้นมีเหตุมาจาก 2 ส่วน คือ 1. ได้รับจากจิตใต้สำนึก หรือความคิดสร้างสรรค์ที่ติดตัวมาในแต่ละบุคคล (Psychology Creativity) 2. ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในภายหลัง (Historical Creativity) (Margaret Boden, 2009) การสร้างสรรค์ในฐานะดนตรีนั้นถูกใช้เป็นกิจกรรมทางสังคมของมนุษย์มาช้านาน ตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ที่ชาวป่าใช้โพรงไม้เคาะให้เกิดจังหวะเพื่อสื่อสารถึงกัน หรือนำมาใช้ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ตามความเชื่อโดยมีดนตรีเป็นส่วนประกอบ เช่น การเซ่นไหว้ การเรียกขวัญ การสู่ขวัญ เป็นต้น (สุกิจ พลประถม, 2538) จนถูกต่อยอดและพัฒนาทำให้เกิดผลงานชิ้นงานใหม่ ๆ อย่างหลากหลายในปัจจุบัน อีกทั้งการสร้างสรรค์ดนตรียังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์พัฒนาตนเองไปสู่การพัฒนากลุ่มคน พัฒนากลุ่มคนไปสู่การพัฒนาชาติ และออกสู่ระดับนานาชาติต่อไป

บทเพลง “Kamphaeng Phet Fantasy” ถูกประพันธ์ขึ้นมาใหม่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงประกอบภาพจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัยเป็นแรงบันดาลใจและเป็นต้นทุนให้แก่ผู้ประพันธ์ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสรับชมและได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างสรรค์ โดยในแต่ละส่วนของภาพแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวกำแพงเพชร โบราณสถานที่เต็มไปด้วยเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ และขนบธรรมเนียมประเพณีอันงดงามที่ถูกสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน ทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ดนตรีขึ้นมา เพื่อถ่ายทอดความงามทางด้านเสียงไปพร้อมกับการรับชมภาพจิตรกรรมฝาผนัง

และให้ดนตรีเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงคนทุกช่วงวัยให้เกิดความรู้สึกหวงแหนและเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมของจังหวัดกำแพงเพชรให้คงอยู่สืบไป

บทเพลง “Kamphaeng Phet Fantasy” ได้นำเทคนิคทางดนตรีตะวันตกในยุคต่าง ๆ ตั้งแต่ยุคคลาสสิกไปจนถึงยุคศตวรรษที่ 20 และนำเทคนิคและสำเนียงการบรรเลงดนตรีพื้นบ้านในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยมาประยุกต์และสร้างสรรค์ใหม่ให้กับเครื่องดนตรีกีตาร์และเชลโล (Guitar & Cello) ซึ่งรูปแบบในการประพันธ์บทเพลงนี้ อยู่ในรูปแบบของการแสดงแบบการบรรเลงคู่ (Duo) มีการเล่นสลับทำนอง (Melody) และการเล่นแนวทำนองสอดประสาน (Counterpoints) กันไปมาระหว่างเครื่องดนตรี 2 ชิ้น จากการที่ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษา ค้นคว้า ทั้งหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตก และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ จึงคิดค้นกระบวนการประพันธ์ที่เหมาะสม โดยได้แบ่งท่อนของบทเพลงออกเป็น 3 ท่อน และอิงชื่อแต่ละส่วนจากภาพจิตรกรรมที่ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจ ประกอบไปด้วย ท่อนที่ 1 วิถีชีวิต (Way of Life) ท่อนที่ 2 โบราณสถาน (Archaeological Site) ท่อนที่ 3 ประเพณี (Tradition)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานดนตรี ด้านการประพันธ์เพลงใหม่ สำหรับเครื่องดนตรีกีตาร์และเชลโล
2. เพื่อเผยแพร่บทประพันธ์เพลงร่วมสมัยผ่านเรื่องราวจากภาพจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย

ขอบเขตการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ประพันธ์บทเพลงใหม่ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากภาพจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักการด้านทฤษฎีดนตรีตะวันตก เช่น 1) การใช้พื้นผิวแบบแนวทำนองกับแนวประสาน (Melody and Accompaniment) 2) การใช้การสร้างแนวทำนองสอดประสาน (Counterpoints) และเพื่อให้แนวทำนองและเสียงประสานมีสีสันเสียง (Tone Color) ที่ไพเราะและน่าสนใจมากขึ้นผู้ประพันธ์ได้ใช้การคอร์ดโครมาติก (Secondary Dominant) เข้ามาเป็นผสมผสานกันเพื่อให้บทเพลงนั้นมีหลากหลายมิติและสร้างคุณค่าให้กับบทเพลงนี้มากยิ่งขึ้น บทเพลงนี้มีความยาว 2.50 นาที

2. แสดงผลงานในรูปแบบบันทึกเสียง เปิดบทเพลงเป็นบรรยากาศขณะรับชมภาพ และอัพโหลดผ่านสื่อออนไลน์เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและแนบคำอธิบายระเบียบวิธีการประพันธ์เพลงนี้

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลของแต่ละภาพ เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวของภาพ และสื่อสารอารมณ์ออกมาได้ตรงกับภาพมากที่สุด และนำข้อมูลต่าง ๆ มาคิดวิเคราะห์ ทดลอง แก้ไข ระหว่างประพันธ์ให้กับเครื่องดนตรีตะวันตก โดยเลือกใช้เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องที่ผู้สร้างสรรค์มีความเชี่ยวชาญ คือ กีตาร์และเชลโล ทั้งนี้การประพันธ์บทเพลงนี้มีการใช้แนวคิดของหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตกเข้ามามีบทบาทตามที่ผู้สร้างสรรค์เห็นสมควร เพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ตามที่ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดแนวทางไว้ และผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดความยาวของเพลงตามความเหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทเพลงสร้างสรรค์ “Kamphaeng Phet Fantasy” ในรูปแบบการบรรเลงคู่ (Duo) สำหรับเครื่องดนตรีกีตาร์และเชลโล

2. ได้เผยแพร่บทประพันธ์เพลงร่วมสมัย “Kamphaeng Phet Fantasy” สู่สาธารณชนพร้อมกับภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน

ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการศึกษาประวัติศาสตร์ของสถานที่และขนบธรรมเนียมประเพณีในวิถีชีวิตผู้คนของจังหวัดกำแพงเพชร บนภาพจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย มาเป็นวัตถุดิบในการประพันธ์เพลงครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านและวัฒนธรรมของจังหวัดกำแพงเพชร
2. ถอดเรื่องราว/วิถีชีวิต เพื่อความเข้าใจในอรรถรสของภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร
3. ออกแบบโครงสร้างบทเพลง และประพันธ์ดนตรีที่เหมาะสม
   3.1 ประพันธ์แนวทำนอง และวางโครงสร้างการเคลื่อนที่ของคอร์ดจาก เครื่องกีตาร์
   3.2 ประพันธ์แนวเสียงประสาน ให้กับ เครื่องเชลโล
4. นำบทเพลงที่ประพันธ์มาฝึกซ้อม พร้อมปรับแก้ตามสถานการณ์และความเหมาะสม
5. นำบทเพลงบันทึกเสียง

การศึกษาวรรณกรรมเพลงที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาแนวทางการประพันธ์ดนตรีจากดนตรีตะวันตกในยุคต่าง ๆ ตั้งแต่ยุคคลาสสิก ค.ศ. 1750–1820 ไปจนถึง ยุคศตวรรษที่ 21 ค.ศ. 1900–2000 ได้แก่ การใช้โครงสร้าง เทคนิคการบรรเลง การใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิก ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาบทเพลงเพื่อเป็นแนวทางในการประพันธ์จากทั้งนักประพันธ์ต่างประเทศและในประเทศ เช่น บทเพลง Tarantella ของ มอโร จูเลียนนี (Mauro Giuliani) บทเพลง Rosita (Polka) ของ ฟรานซิสโก้ ทาร์เรกา (Francisco Tarrega) บทเพลง Cancion de Cuna ของ ลีโอ บราวเวอร์ (Leo Brouwer) บทเพลง Danza Paraguay ของ อากัสติน บาร์รีโอส (Agustin Barrios) บทเพลง Café 1930 ของ แอสเตอร์ ปิอัซโซลา (Astor Piazzolla) บทเพลง Suite Espanola ของ ไอแซก อัลเบนิซ (Isacc Albaniz), บทเพลง Variations On a Catalan Folk Song Op. 25 ของ จอร์น ดับเบิลยู. ดูอาร์เต้ (John W. Duarte) บทเพลง 3 Catalan Folk Songs ของ จอร์น วิลเลียมส์ (John Williams) บทเพลง Mazurkas and Polish Folk Dances Comparison ของ เฟรเดริก ชอแป็ง (Frederic Chopin) บทเพลง Fifty Russian Folksongs ของ ปิออตร์ อิลิช ไชคอฟสกี (Pyotr Ilyich Tchaikovsky) บทเพลง Song of the Birds ของ ปาโบล กาซัลส์ (Pau Casals) บทเพลง Megical Melodies of Thailand ของ ฮัคกี้ ไอเคิลมานน์ (Hucky Eichelmann) รวมถึงได้ศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ในบทเพลงจากนักประพันธ์เพลงชาวไทย เช่น Oriental Expression เรียบเรียงโดย อาจารย์เอกราช เจริญนิตย์ ภวังค์ #1 เรียบเรียงโดย อาจารย์กีรตินันท์ สดประเสริฐ “อัลบั้มรักไทย (THAILAND MY LOVE)” เรียบเรียงโดย อาจารย์มนูญ พลอยประดับ, Sounds from the SEA เรียบเรียงโดย อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ กีตาร์ลายภูไทสามเผ่า ประพันธ์โดย อาจารย์รัฐศาสตร์ เวียงสมุทร I-SARN ประพันธ์โดย นพ โสตถิพันธ์ 3 Elements Rhythm ประพันธ์โดย ทรงวุฒิ เรืองจันทร์ Siam Mitr Talk ประพันธ์โดย ไพรัช ลูกจันทร์ เป็นต้น จากผลการศึกษา พบว่าผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์บทเพลงให้อยู่ในรูปแบบการบรรเลงคู่ (Duo) สำหรับกีตาร์และเชลโล โดยนำเทคนิคการประพันธ์ผลงานเพลงที่ได้ศึกษามาปรับใช้ในบทเพลง “Kamphaeng Phet Fantasy” เพื่อให้บทเพลงมีความไพเราะมากขึ้น เทคนิคที่ผู้ประพันธ์ได้นำมาปรับใช้ เช่น การเล่นโดยใช้เทคนิครูดสาย (Glissando) เทคนิคโน้ตแยก

(Arpeggios) เทคนิครัวโน้ต (Tremolo) และเทคนิคการเล่นแบบสองสายพร้อมกัน (Double Stop) รวมถึงการใช้คอร์ดโครมาติก (Chromatic Chord) เป็นต้น

แนวคิดและแรงบันดาลใจ

ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อให้เห็นถึงความงดงามทางด้านเสียงควบคู่ไปกับการมองภาพจิตรกรรมฝาผนัง จากภาพวาดได้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชรเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ได้รับการประกาศให้เป็นเมืองมรดกโลกร่วมกับสุโขทัย ศรีสัชนาลัย ซึ่งยูเนสโกได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2534 (ThaiPBS, 2565) เนื่องด้วยจังหวัดกำแพงเพชรมีประวัติและประเพณีที่ยาวนาน ผู้สร้างสรรค์จึงมีความต้องการให้คนรุ่นใหม่รู้สึกหวงแหนอนุรักษ์วัฒนธรรมของจังหวัดกำแพงเพชรไว้ใช้พื้นที่ลานวัฒนธรรมเป็นพื้นที่กิจกรรมและต่อยอดไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดการพัฒนาขึ้นในอนาคต

แรงบันดาลใจในการตั้งชื่อบทเพลง “Kampheang Phet Fantasy” คำแรก “Kamphaeng Phet” มาจากชื่อจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนคำที่สองคำว่า “Fantasy” มาจากจินตนาการของสีถูกเติมลงไปในภาพแต่ละภาพบนฝาผนัง เสมือนความคิดของผู้คนมากมายที่ผสมผสานเข้ากันจนเกิดความงดงามในความหลากหลาย โดยแบ่งท่อนต่าง ๆ ออกเป็น 3 ท่อน ประกอบไปด้วย ท่อนที่ 1 ท่อนวิถีชีวิต ท่อนที่ 2 ท่อนโบราณสถาน และท่อนที่ 3 ท่อนประเพณี ตลอดทั้งบทเพลงผู้สร้างสรรค์เลือกใช้บันไดเสียง Pentatonic ซึ่งบันไดเสียงแบบ Pentatonic มักจะถูกพบบ่อย ๆ ในดนตรีพื้นบ้านของยุโรป ดนตรีตะวันออก รวมถึงดนตรีไทย ด้วยการบรรเลงตามบันไดเสียงแบบนี้ มักทำให้ผู้ฟังนึกถึงภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในอดีต ท่อนที่ 1 เริ่มต้นด้วยจังหวะช้า เป็นการเกริ่นนำให้เห็นภาพวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนท่อนที่ 2 เริ่มเร็วขึ้นด้วยการเพิ่มเติมโน้ตเขบ็ตสองชั้นและเขบ็ตสามชั้นเข้ามาบางส่วนบ่งบอกถึงโบราณสถานที่เกิดขึ้นมากมายในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ และท่อนที่ 3 นำทำนองบางส่วนมาจากเพลงลาวกระทบไม้ เป็นการละเล่นดั้งเดิมของจังหวัดกำแพงเพชร และมีการเล่นล้อกันของทำนองระหว่างกีตาร์และเชลโล เปรียบเสมือนประเพณีที่มีการละเล่นพื้นบ้านของเด็ก ๆ ที่เล่นและหยอกล้อกันอย่างสนุกสนานด้วยความเร็วของโน้ตเขบ็ตสองชั้นตลอดทั้งส่วนนี้เข้ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญ

ผลการศึกษา

จากภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้สร้างสรรค์สามารถตีความออกมาได้ 3 ช่วงเวลา ดังนี้ 1) วิถีชีวิต (Way of Life) 2) โบราณสถาน (Archaeological Site) 3) ประเพณี (Tradition) โดยผู้ประพันธ์ได้นำความคิดทั้ง 3 ช่วงเวลานี้มาประพันธ์เป็นบทเพลงใหม่สำหรับกีตาร์และเชลโล จำนวน 1 บทเพลง คือ “Kamphaeng Phet Fantasy” จากการศึกษาถึง 3 องค์ประกอบของภาพวาดผู้ประพันธ์ได้คิดสร้างสรรค์บทประพันธ์ที่ใช้ดนตรีสำหรับการบรรยายเรื่องราววรรณกรรมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ (Narrative Music) ซึ่งในแต่ละท่อนของบทเพลงนั้นได้บรรยายถึงเรื่องราวชีวิตในแต่ละช่วงของตัวละคร (ณรุทธิ์ สุทธจิตต์, 2555)

บทเพลง Kamphaeng Phet Fantasy ถูกประพันธ์ขึ้นในรูปแบบการแสดง Duo สำหรับกีตาร์และเชลโล รูปแบบการแสดงแบบ Duo หรือ การบรรเลงบทเพลงคู่ คือบทเพลงสำหรับนักดนตรี 2 คน (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2560) เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ของภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย บทประพันธ์นี้ได้ถูกประพันธ์ให้อยู่ในรูปแบบโครงสร้างของบทเพลงประเภทแฟนตาซี (Fantasy) ลักษณะเด่นของบทเพลงที่อยู่ในรูปแบบแฟนตาซี คือมักจะมีแนวคิดจากการด้นสด (Improvisation) เป็นบทเพลงที่บ่งบอกและแสดงถึงความคิดฝันของผู้ประพันธ์อย่างไม่มีข้อจำกัด (ณรุทธิ์ สุทธจิตต์, 2555)

โครงสร้างของบทเพลง Kamphaeng Phet Fantasy ประกอบไปด้วย 5 ท่อนได้แก่ 1) แนวทำนองท่อน A 2) แนวทำนองท่อน B 3) ท่อนเชื่อม (Transition) 4) แนวทำนองท่อน C และ 5) ท่อนหางเพลง (Coda)

ตารางที่ 1 โครงสร้างของบทเพลง “Kamphaeng Phet Fantasy”

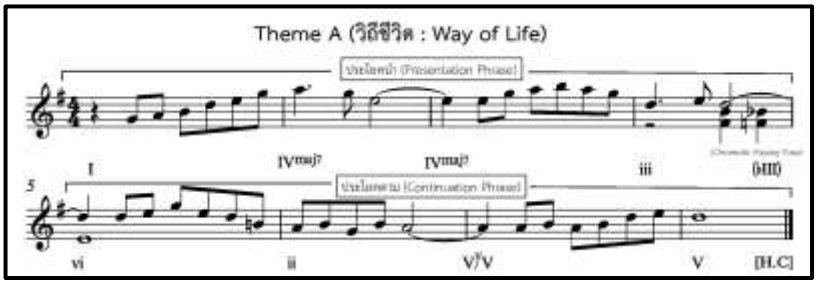
ท่อนเพลง	ท่อน A (Way of Life)	ท่อน B (Archaeological Site)	ท่อนเชื่อม (Transition)	ท่อน C (Tradition)	ท่อนหางเพลงย่อย (Codetta)
ห้องที่ (Measure)	1-17	17-31	32	33-46	47-48
กุญแจเสียง (Key)	G Major	G Major	G Major	G Major	G Major

จากโครงสร้างของบทเพลง Kamphaeng Phet Fantasy ข้างต้น ผู้สร้างสรรค์ได้ประพันธ์แนวทำนองหลักไว้ด้วยกัน 3 แนวทำนอง คือ 1) แนวทำนองท่อน A (วิถีชีวิต: Way of Life) 2) แนวทำนองท่อน B (โบราณสถาน: Archaeological Site) และ 3) แนวทำนองท่อน C (ประเพณี: Tradition) ซึ่งทำนองในแต่ละท่อนนั้นจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป ตามอรรถรสของภาพวาดจิตรกรรมและดนตรีที่ผสมผสานกัน ดนตรีจะสอดคล้องกับลักษณะของภาพจิตรกรรม ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ฉาก “วิถีชีวิต”
ที่มา: ผู้วิจัย

แนวทำนองที่ 1 จากท่อน A (วิถีชีวิต: Way of Life) จากการศึกษาจากภาพวาดจิตรกรรมที่ทำให้เห็นธรรมชาติและผู้คน (ภาพที่ 1) ทำให้รู้สึกนึกถึงชีวิตที่เนิบช้าในทิวทัศน์อันงดงามของชาวกำแพงเพชรที่ประกอบอาชีพชาวไร่ ชาวสวน ผู้สร้างสรรค์ได้นำเสียงของบันไดเสียงเพนทาโทนิก (Pentatonic Scale) ที่พบได้ในบทเพลงไทยเดิมมาใช้ และเลือกใช้เทคนิครัวโน้ตเพื่อเลียนแบบเทคนิคของเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เช่น ซึง หรือพิณ ในการเกริ่นนำ เพื่อเป็นการบรรยายถึงภาพวิถีชีวิตของผู้คนในจังหวัดกำแพงเพชรที่ผู้สร้างสรรค์ได้จินตนาการถึง (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แนวทำนองท่อน A (วิถีชีวิต: Way of Life)
ที่มา: ผู้วิจัย

จากแนวทำนองท่อน A ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้โน้ตจำนวน 5 เสียง คือ G-A-B-D-E สำหรับการประพันธ์แนวทำนองหลักขึ้นมา ซึ่งโน้ตทั้ง 5 เสียงนี้อยู่ในบันไดเสียง จี เพนทาโทนิก (G Pentatonic) ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้บันไดเสียงแบบเพนทาโทนิก เนื่องจากบันไดเสียงเพนทาโทนิก ให้ความรู้สึกถึงความเป็นดนตรีพื้นบ้าน ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการเล่าเรื่องราวและบรรยายถึงวิถีชีวิตของประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร จากโครงสร้างของบทประพันธ์นี้ จะสังเกตเห็นว่า ทางผู้สร้างสรรค์ไม่ได้วางเคเดนซ์ระหว่าง 2 ประโยค ซึ่งลักษณะการแบ่งประโยคเพลงในลักษณะนี้ เรียกว่า “หน่วยประโยคใหญ่” ที่มีประโยคนำ (Presentation Phrase) และประโยคตาม (Continuation Phrase) เป็นส่วนประกอบ จะมีเคเดนซ์เฉพาะท้ายประโยคตามเท่านั้น ส่วนประโยคนำที่ไม่มีการเชื่อมต่อคอร์ดที่มีคุณลักษณะแบบเคเดนซ์เป็นจุดหมายของการดำเนินเสียงประสาน (วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น, 2564) ในส่วนท้ายของท่อน A ทางผู้สร้างสรรค์ได้ใช้เคเดนซ์ในรูปแบบของเคเดนซ์เปิด (Half Cadence) เพื่อให้ทำนองในท่อน A นั้นเกิดความรู้สึกเหมือนค้างคาหรือต้องการที่จะรอฟังในทำนองต่อไป เคเดนซ์เปิดเป็นเคเดนซ์ที่มีน้ำหนักเบาเป็นเคเดนซ์ที่จบประโยคเพลงได้ แต่ไม่สามารถนำมาจบตอน จบท่อน หรือจบเพลงได้ เพราะเสียงยังค้างอยู่ และเป็นสัญญาณว่าเพลงจะต้องดำเนินต่อไป (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2560)

จากภาพที่ 2 ในส่วนของเสียงประสาน ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้โน้ตที่มีระยะห่างครึ่งเสียง (Chromatic Passing Tone) เคลื่อนลงแบบครึ่งเสียงในห้องที่ 4 จากจังหวะที่ 3 ไป 4 จึงทำให้เกิดคอร์ดยืม (Borrowed Chord) ในห้องที่ 4 โดยคอร์ดที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้คือ คอร์ด ^{b}III หรือ B^{b} Major ซึ่งคอร์ด ^{b}III เป็นคอร์ดที่ 3 ในกุญแจเสียง จี ไมเนอร์ (G minor) ทั้งนี้ทางผู้สร้างสรรค์ยังได้นำเอาคอร์ดโดมินันท์ระดับสอง (Secondary Dominant) มาใช้ในห้องที่ 7 คือ คอร์ด V7/V แล้วส่งไปที่คอร์ด V ซึ่งคอร์ดทั้ง 2 คอร์ด (คอร์ดยืมและคอร์ดโดมินันท์ระดับสอง) ที่ทางผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้สามารถสร้างสีสันเสียง (Tone Color) ให้บทเพลงมีความสวยงามมากขึ้น

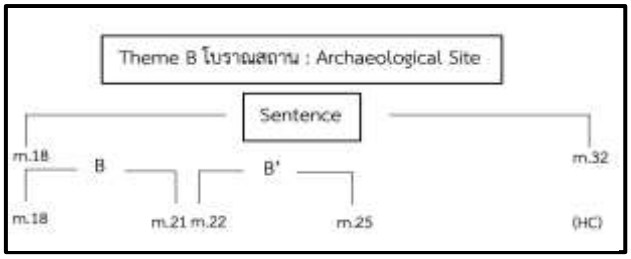
ภาพที่ 3 ภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ฉาก “โบราณสถาน”
ที่มา: ผู้วิจัย

แนวทำนองที่ 2 จากท่อน B (โบราณสถาน : Archaeological Site) จากภาพจิตรกรรมที่แสดงให้เห็นถึงโบราณสถาน (ภาพที่ 3) ผู้สร้างสรรค์จินตนาการถึงสถานที่เก่าแก่ที่เกิดขึ้นมากมายในเมืองกำแพงเพชร อาทิเช่น วัดพระบรมธาตุเจดียาราม วัดพระแก้ว วัดสี่อิริยาบถ วัดช้างรอบ และวัดอีกมากกว่า 10 แห่งที่เกิดขึ้นในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ผู้สร้างสรรค์จึงเลือกใช้จังหวะที่มีความหลากหลาย โดยใช้โน้ตเขบ็ตสองชั้นและสามชั้นผสมผสานกับโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้น เพื่อเปรียบกับโบราณสถานที่ค่อย ๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงกัน และเลือกใช้การวนซ้ำของทำนอง เพื่อบอกถึงความเชื่อมั่นและศรัทธาของผู้คนในช่วงเวลานั้นที่มีต่อพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้าเหมือนกัน

ภาพที่ 4 แนวทำนองท่อน B (โบราณสถาน: Archaeological Site)
ที่มา: ผู้วิจัย

ผู้สร้างสรรค์ได้วางโครงสร้างของทำนองให้อยู่ในรูปแบบของหน่วยประโยคใหญ่ (Sentence) หน่วยประโยคใหญ่มีลักษณะเด่นคือ การนำเอาทำนองมาเล่นซ้ำหรือการนำเอาแนวความทำนองหลักมาดัดแปลงเพื่อนำไปสู่เคเดนซ์ในตอนท้ายประโยค (Kostra et al. 2013) เราจะสามารถเห็นโครงสร้างของแนวทำนองของท่อน B (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 โครงสร้างทำนองท่อน B
ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพที่ 4 แนวทำนองของท่อน B ห้องที่ 18-21 จะถูกนำมาเล่นซ้ำอีกครั้งในห้องที่ 22-25 ซึ่งแนวทำนองนี้ทางผู้สร้างสรรค์ยังคงใช้บันไดเสียง จี เพนทาโทนิค (G Pentatonic) ในการสร้างทำนอง แต่เมื่อแนวทำนองเคลื่อนที่ไปยังห้องที่ 26-32 ผู้สร้างสรรค์ได้เสนอแนวทำนองที่มีความแปลกใหม่ ในกุญแจเสียง อี ไมเนอร์ (E minor) และเคลื่อนย้ายกุญแจเสียง (Modulation) กลับมาที่กุญแจเสียง จี เมเจอร์ (G Major) อีกครั้งในห้องที่ 29-31 ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้โน้ตเขบ็ตสองชั้น เพื่อขับเคลื่อนแนวทำนองไปยังเคเดนซ์สุดท้ายของประโยคเพลงที่ห้อง 32

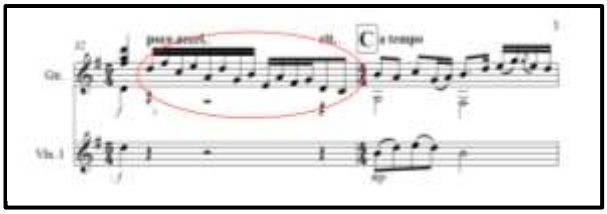
เนื่องจากท่อน B นั้นสามารถแยกได้เป็น 2 ทำนองใหญ่ ทำนองที่ 1 จากห้องที่ 18-25 และทำนองที่ 2 จากห้องที่ 26-32 จากภาพตัวอย่างที่ 4 ทำนองที่หนึ่งจะถูกบรรเลงโดยกีตาร์ กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่สามารถเล่นทำนองเดียว คอร์ด และแนวทำนองที่มีแนวประสานเสียงได้ ซึ่งเสียงของกีตาร์จะให้ความรู้สึกที่นุ่มนวล แต่เนื่องจากทำนองที่สองของ ท่อน B ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการเปลี่ยนกุญแจเสียง จึงทำให้อารมณ์และความรู้สึกของตัวทำนองเปลี่ยนไป ผู้สร้างสรรค์จึงได้เคลื่อนย้ายแนวทำนองไปยังเชลโล เพื่อเปลี่ยนสีสันเสียงของบทเพลงให้มีความสวยงามและหลากหลายมากยิ่งขึ้น ในส่วนท้ายท่อน B ผู้สร้างสรรค์ได้จบเคเดนซ์ในรูปแบบเคเดนซ์เปิด (Half Cadence) แบบเดียวกับทำนอง A เพื่อให้มีความรู้สึกว่าจะมีแนวทำนองใหม่เกิดขึ้นต่อจากท่อนนี้ และให้ความรู้สึกว่า แนวโน้มของทำนองและเสียงประสานยังไม่หยุดนิ่งและยังคงต้องการเคลื่อนที่ไปข้างหน้า

ท่อนเชื่อม (Transition) ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ลักษณะการเล่นแบบขั้นคู่ (Interval) เข้ามาเป็นตัวเชื่อมระหว่างแนวทำนอง B ไปยังแนวทำนอง C ซึ่ง ท่อนเชื่อมนี้ทางผู้สร้างสรรค์ได้ทำการเปลี่ยนจังหวะจากเดิม คือ 4/4 ไปยัง 5/4 และได้เพิ่มสัญลักษณ์ Poco rit. ลงไป เพื่อยับยั้งอารมณ์และความรู้สึกของผู้ฟังจากแนวทำนองท่อน B ก่อนที่จะเสนอแนวทำนองท่อน C ในภายหลัง

ภาพที่ 6 แนวทำนองท่อนเชื่อม (Transition)
ที่มา: ผู้วิจัย

ผู้สร้างสรรค์ได้ประพันธ์ท่อนเชื่อม (Transition) ด้วยการนำเทคนิคขั้นคู่มาใช้เพื่อเชื่อมระหว่างท่อน B ไปหาท่อน C ในห้องที่ 32 จังหวะที่ 2 ถึงจังหวะที่ 5 ได้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ช่วงเชื่อมมาจากแบบฝึกหัด “Exercises in intervals For the left hand” ประพันธ์โดย มอโร จูเลียนนี (Mauro Giuliani) ที่มีทั้งแบบฝึกหัดขั้นคู่ 3, 6, 8, 10 ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับบทเพลง โดยใช้ขั้นคู่ 3, 4, 2 ตามลำดับ

ภาพที่ 7 เทคนิคขั้นคู่ 3, 4, 2 ในช่วงท่อนเชื่อม (Transition)
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 8 ภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ฉาก “ประเพณี”
ที่มา: ผู้วิจัย

แนวทำนองที่ 3 จากท่อน C (ประเพณี: Tradition) จากภาพจิตรกรรมที่แสดงให้เห็นถึงประเพณี (ภาพที่ 8) จากการสัมภาษณ์ อาจารย์จิรพงศ์ ยืนยง อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้ออกแบบและวาดภาพจิตรกรรมสีเรืองแสง ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร อาจารย์จิรพงศ์ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “จำได้คร่าว ๆ ว่า คุณพ่อ (รองศาสตรจารย์ศุภพงศ์ ยืนยง) ได้เสนอไอเดียภาพวัฒนธรรมจากประวัติของพญาลิไทที่เสด็จมาตั้งเมืองกำแพงเพชร แล้วจัดให้มีประเพณีลอยกระทงเพื่อบูชาพระบรมธาตุศักดิ์สิทธิ์ลุ่มแม่น้ำปิง มีต้นแบบนางนพมาศ เหมือนเมืองสุโขทัยราชธานี ผลงานจึงอิงการวาดภาพออกแบบในแบบอิมเพรสชั่นนิสม์ แสดงรูปลักษณ์ของความงามของนางนพมาศกับประเพณีลอยกระทงของชาวกำแพงเพชรที่มีอารยธรรมลุ่มน้ำปิง และมีการจัดวางตัวแทนของนางนพมาศกับกระทงไฟเอาไว้ ให้ลอยไปกับพื้นน้ำผ่านภาพลาง ๆ ของโบราณสถานสำคัญของเมืองกำแพงเพชร” (จิรพงศ์ ยืนยง, 2565) จากการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ได้นำทำนองบางส่วนจากบทเพลงลาวกระทบไม้มาดัดแปลง ซึ่งบทเพลงลาวกระทบไม้เป็นบทเพลงที่สื่อถึงการละเล่นพื้นบ้าน โดยเดิมทีชาวกำแพงเพชรนิยมการละเล่นนี้ในช่วงขึ้นปีใหม่ไทย (วันสงกรานต์) เพื่อเพิ่มเติมเรื่องราวประเพณีของจังหวัดกำแพงเพชรเข้าไปในส่วนนี้

ภาพที่ 9 แนวทำนองท่อน C (ประเพณี : Tradition)
ที่มา: ผู้วิจัย

จากแนวทำนองท่อน C ผู้สร้างสรรค์ได้รับนำทำนองจากบทเพลงลาวกระทบไม้มาดัดแปลงเพื่อให้มีความเหมาะสม ซึ่งบันไดเสียงหลักที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้ประพันธ์แนวทำนองในท่อนนี้ก็ยังคงอยู่ในบันไดเสียง จี เพนทาโทนิก (G Pentatonic) โครงสร้างของท่อนนี้เป็นโครงสร้างประโยคเพลงภายใต้ประโยคใหญ่ โดยประโยคเพลงประโยคใหญ่จะประกอบไปด้วยประโยคถาม (Antecedent Phrase) และประโยคตอบ (Consequent Phrase) จะมีเคเดนซ์เป็นจุดหมายของแต่ละประโยคเสมอ (วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น, 2564) จากภาพที่ 9 แนวทำนองของประโยคถามจะเริ่มที่ห้อง 33-39 จังหวะที่ 2 จบที่เคเดนซ์แบบเปิด (Half Cadence) และประโยคตอบจะอยู่เริ่มที่จังหวะที่ 3 ของห้อง 39-47 จังหวะที่ 2 ผู้สร้างสรรค์ได้จบที่เคเดนซ์แบบกึ่งปิด (Plagal Cadence)

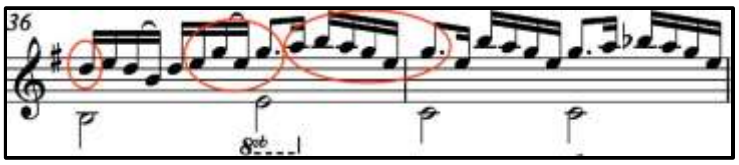
แรงบันดาลใจในการประพันธ์แนวทำนองท่อน C ผู้สร้างสรรค์ได้นำทำนองบางส่วนมาจากของบทเพลงลาวกระทบไม้ ซึ่งเป็นบทเพลงที่สื่อถึงการละเล่นพื้นบ้าน โดยเดิมทีชาวกำแพงเพชรนิยมการละเล่นนี้ในช่วงวันขึ้นปีใหม่ไทย (วันสงกรานต์) “ลาวกระทบไม้” พัฒนามาจากการละเล่นดั้งเดิมที่เรียกว่า “เต้นสาก” เป็นการละเล่นที่ต้องอาศัยจังหวะการ “กระทบไม้” นิยมเล่นกันช่วงว่างเว้นหลังฤดูเก็บเกี่ยวตามวิถีชาวนาไทยลาวสองฝั่งแม่น้ำโขง ว่ากันว่าไทยนำ “เต้นสาก” ของลาวมาดัดแปลงคิดท่ารำใส่ดนตรีแล้วเรียก “ลาวกระทบไม้” (องค์ บรรจุน, 2557)

ผู้สร้างสรรค์ได้นำโน้ตทำนองบางส่วนของบทเพลงลาวกระทบไม้มาใช้ในบทเพลง “Kampheang Phet Fantasy” ทำนองที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้คือ ---ซ ลดลด -ดรม รดลด (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 แนวทำนองจากบทเพลงลาวกระทบไม้
ที่มา: ผู้วิจัย

โดยผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยืมแนวทำนองดังกล่าวมาปรับให้อยู่ในแนวทำนอง ห้องที่ 36-37 ของแนวกีตาร์ในบทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”

ภาพที่ 11 แนวทำนองที่ถูกดัดแปลงมาจากบทเพลงลาวกระทบไม้
ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพที่ 9 ผู้สร้างสรรค์ได้มีการนำเอาเทคนิคคอร์ดยืม (Borrowed Chord) มาใช้อีกครั้งในท่อนนี้ ซึ่งคอร์ดที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้คือ คอร์ด iv7 โดยปกติแล้วคอร์ดที่สี่ในบันไดเสียง จี เพนทาโทนิก (G Pentatonic) จะต้องเป็นคอร์ด IV แต่เพื่อความแปลกใหม่ของบทเพลง ผู้สร้างสรรค์ได้มีการนำยืมคอร์ด iv7 ที่มาจากกุญแจเสียง จี ไมเนอร์ (G minor) เพื่อนำมาใช้ให้บทเพลงมีความละมุนมากยิ่งขึ้น

เทคนิคสำหรับการประพันธ์บทเพลงอีกหนึ่งสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้คือ การใช้คอร์ดพลิกกลับครั้งที่ 2 เป็นโน้ตนอกคอร์ด ในห้องที่ 42-43 (จากภาพที่ 9) ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้โน้ตนอกคอร์ดอยู่ 2 ประเภท คือ โน้ตผ่าน (Passing Note) และ โน้ตเคียง (Auxiliary Note) ในแนวเสียงเบสที่ถูกเล่นโดยกีตาร์ จึงทำให้เราสามารถได้ยินการเดินคอร์ดที่ไม่หวือหวามากนัก แต่จะมีความเรียบง่ายในส่วนของแนวเสียงเบส คอร์ดพลิกกลับครั้งที่ 2 เป็นรูปแบบการเคลื่อนที่แนวทำนองราวกับว่าเป็นโน้ตนอกคอร์ดประเภท Passing Note บนแนวเบส ทั่วไปแล้ว Passing 6/4 มักเกิดขึ้นบนจังหวะเบามีบทบาทเชื่อมและเกี่ยวข้องกับขยายคอร์ดหลักซึ่งกำลังทำหน้าที่อยู่ขณะนั้น การใช้คอร์ดหกสี่เคลื่อนที่แบบ Passing สามารถเชื่อมคอร์ดอื่น ๆ ได้เช่นกัน (วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น, 2564)

จากภาพที่ 9 ในห้องที่ 41 ผู้สร้างสรรค์ได้ทำการแต่งเสียงประสานใหม่ โดยการเคลื่อนที่ลงของแนวเบสบนแนวกีตาร์ (Reharmonization Using Bass Lines) การสร้างสรรค์ลีลาการประสานเสียงระหว่างแนวเบสกับแนวทำนอง การเขียนแนวเบสใหม่จากแนวทำนองที่มีอยู่จะทำให้เกิดความแปลกใหม่ของเสียงประสาน ผู้สร้างสรรค์จะมีตัวเลือกเคเดนซ์ที่หลากหลายมากขึ้นจากแนวเบส ซึ่งประกอบไปด้วย การขยายโดมินันท์ (Extended dominants) และการใช้คอร์ดแทนด้วยการสลับโหมด (Modal Interchange Chords) เพื่อให้เกิดการประสานเสียงใหม่แบบใหม่ขึ้นในท่อนนั้น ๆ (Felts, 2002) จะสังเกตเห็นได้จากโน้ตตัว เอฟ เนเชอรัล (F Natural) ที่ห้อง 41 ของแนวเบส ผู้สร้างสรรค์ได้นำโน้ตนอกคอร์ดมาใช้ตรงนี้จึงทำให้เกิดคอร์ดที่ไม่ได้อยู่ในบันไดเสียง จี เพนทาโทนิก (G Pentatonic) ขึ้น คอร์ดที่ทางผู้สร้างสรรค์เลือกใช้คือ คอร์ด บี ดิมมินิชท์ (B diminished) ซึ่งเป็นคอร์ดที่ 3 ของโมด จี มิกโซลิเดียน (G Mixolydian) ทั้งนี้การแต่งเสียง

ประสานนี้จะทำให้บทเพลงมีสีสันมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าท่วงทำนองจะคงเดิมจากตอนต้นของท่อน C แต่โครงสร้างคอร์ดนั้นเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย เพื่อให้เกิดความสวยงามของบทเพลง

ภาพที่ 12 ท่อนหางเพลงย่อยบทเพลง Kampheang Phet Fantasy
ที่มา: ผู้วิจัย

ท่อนหางเพลงย่อย (Codetta) คือ ช่วงสุดท้ายของท่อนหรือของเพลงมักไม่ยาวนัก เป็นช่วงหางเพลงขนาดสั้น (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552) ผู้สร้างสรรค์ได้ประพันธ์ทำนองสำหรับท่อนหางเพลงย่อยให้กับเชลโล เพื่อเปลี่ยนสีสันของแนวทำนองในตอนจบให้มีแปลกใหม่มากขึ้น ผู้สร้างสรรค์ได้นำโน้ตนอกคอร์ดประเภท Chromatic Auxiliary Tone มาใช้บนแนวเสียงกีตาร์ในจังหวะที่ 3 ของห้องที่ 47 จึงทำให้เกิดคอร์ดออกเมนเทด (Augmented) ขึ้น จึงทำให้เสียงประสานของท่อนหางเพลงย่อยมีความพิเศษ และเสียงประสานเคลื่อนตัวลงมาจบที่คอร์ด I อีกครั้ง

นอกจากการสร้างสรรค์ทำนองใหม่แล้วผู้สร้างสรรค์ยังได้มีการตกแต่งให้ทำนองเกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้นโดยการเพิ่มโน้ตประดับ (Ornament) เข้าไปทั้งในส่วนของแนวเสียงกีตาร์และเชลโล โน้ตประดับคือ โน้ตที่เพิ่มเข้ามาเพื่อตกแต่งทำนองให้มีความไพเราะขึ้นหรือน่าสนใจขึ้น เช่น Trill, Turn (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552) โน้ตประดับที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาใช้มีอยู่ 3 แบบดังนี้ 1) โน้ตสะบัด (Grace note) 2) โน้ตสลับไปมาอย่างรวดเร็ว (Mordent) และ 3) การรูดเสียง (Glissando)

1. Grace Note หรือ โน้ตสะบัด เป็นโน้ตที่มีขนาดของตัวโน้ตที่เล็กอยู่จะถูกจัดวางไว้ข้างหน้าตัวโน้ตหลัก ลักษณะของการเล่นโน้ตประดับ โน้ตประดับจะถูกเล่นอย่างรวดเร็วเพื่อผ่านไปหาโน้ตหลัก จากภาพที่ 12 จะสังเกตเห็นได้ว่า ผู้สร้างสรรค์ได้จัดวางโน้ตสะบัดไว้ทั้งในแนวเสียงของกีตาร์และเชลโล

ภาพที่ 13 ห้องที่ 23 ตัวอย่าง Grace note ที่ถูกใช้ในบทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”
ที่มา: ผู้วิจัย

2. Mordent หรือ มอร์เดนต์ เป็นโน้ตประดับชนิดหนึ่ง เป็นโน้ต 2 ตัวที่เล่นสลับกันอย่างรวดเร็ว Mordent มีอยู่ 2 แบบด้วยกันดังนี้ 1) Upper Mordent และ 2) Lower Mordent ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้เลือกใช้แบบที่ 1 (Upper Mordent) สำหรับบทเพลงนี้ วิธีการเล่นคือ ผู้บรรเลงจะต้องเล่นสลับโน้ตตัวหลัก (โน้ตตัว G) กับโน้ตที่อยู่สูงกว่าโน้ตตัวหลัก (โน้ตตัว A) อย่างรวดเร็ว

ภาพที่ 14 ห้องที่ 22 ตัวอย่าง Mordent ที่ถูกใช้ในบทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”
ที่มา: ผู้วิจัย

3. Glissando หรือ การรูดเสียง เป็นการเคลื่อนเสียงจากเสียงหนึ่งไปยังอีกเสียงหนึ่งอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว เช่น การรูดนิ้วบนคีย์บอร์ด การใช้สไลด์บนทรอมโบนรูดเสียง (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2552) ซึ่งบทเพลงนี้ทางผู้สร้างสรรค์ได้นำเทคนิครูดเสียงมาใช้บทเครื่องกีตาร์

ภาพที่ 15 ห้องที่ 11 ตัวอย่าง Glissando ที่ถูกใช้ในบทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”
ที่มา: ผู้วิจัย

เทคนิคการบรรเลงในบทเพลง Kamphaeng Phet Fantasy

บทประพันธ์เพลงบทนี้มีการใช้หลักแนวคิดของหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตก เพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ตามที่ผู้ประพันธ์ได้กำหนดแนวทางไว้ ผู้สร้างสรรค์ได้นำเทคนิคการเล่นต่าง ๆ ของกีตาร์และเชลโลมาปรับใช้เพื่อให้บทประพันธ์เป็นไปตามที่ผู้สร้างสรรค์ได้ถอดความและตีความจากภาพวาดจิตรกรรม

1. เทคนิคที่ถูกนำมาใช้สำหรับการบรรเลงกีตาร์มือขวา

ตารางที่ 2 สัญลักษณ์แทนนิ้วมือขวาของกีตาร์คลาสสิก

สัญลักษณ์แทนนิ้วมือขวาของกีตาร์คลาสสิก			
นิ้วโป้ง แทนสัญลักษณ์ p	นิ้วชี้ แทนสัญลักษณ์ i	นิ้วกลาง แทนสัญลักษณ์ m	นิ้วนาง แทนสัญลักษณ์ a

1.1. เทคนิครัวโน้ต (Tremolo) คือ รัวโน้ต ให้เล่นโน้ตตัวหนึ่งซ้ำ ๆ อย่างรวดเร็ว เกิดขึ้นในห้องที่ 1 และห้องที่ 7 เป็นการเกริ่นนำประโยคเพลงที่นำเทคนิคการใช้ปี๊กรัวเสียงของเครื่องดนตรีพื้นบ้านมาใช้กับเครื่องกีตาร์ โดยรัวโน้ตเขบ็ตหนึ่งชั้นหนึ่งตัวด้วยความเร็วจนทำให้เกิดค่าเสียงยาว ผ่านการใช้นิ้ว a, m, i ในมือขวา

ภาพที่ 16 ห้องที่ 1 บทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”
ที่มา: ผู้วิจัย

1.2. เทคนิคโน้ตแยก (Arpeggios) คือ โน้ตตัวที่ 1, 3, 5 ของคอร์ดธรรมดาหรือโน้ตตัวที่ 1, 3, 5, 7 ของโน้ตทบเจ็ด ซึ่งเล่นเรียงกันทีละตัวตามลำดับจากต่ำไปสูง หรือจากสูงไปต่ำ เทคนิคการบรรเลงนี้เกิดขึ้นเกือบตลอดทั้งเพลง ยกตัวอย่างจากห้องที่ 4 ในคอร์ด Bm และคอร์ด B^{b} ในโน้ต 3 พยางค์ (Triplet Note) โดยใช้นิ้ว p, i, m ในการบรรเลงโน้ตแยก

ภาพที่ 17 ห้องที่ 4 บทเพลง “Kampheang Phet Fantasy
ที่มา: ผู้วิจัย

2. เทคนิคที่ถูกนำมาใช้สำหรับการบรรเลงกีตาร์ในมือซ้าย

ตารางที่ 3 สัญลักษณ์แทนนิ้วมือซ้ายของกีตาร์คลาสสิก

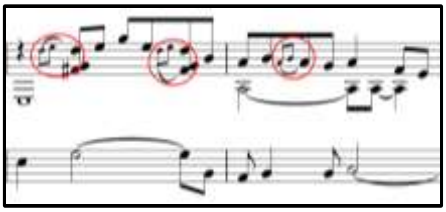
สัญลักษณ์แทนนิ้วมือซ้ายของกีตาร์คลาสสิก			
นิ้วโป้ง แทนสัญลักษณ์ 1	นิ้วชี้ แทนสัญลักษณ์ 2	นิ้วกลาง แทนสัญลักษณ์ 3	นิ้วนาง แทนสัญลักษณ์ 4

2.1 เทคนิครูดเสียง (Glissando) คือ การรูดเสียง การเคลื่อนจากเสียงหนึ่งไปยังอีกเสียงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว เกิดขึ้นในห้องที่ 3 และห้องที่ 11 จังหวะที่ 3 เป็นการรูดโน้ตขั้นคู่ 6 จากโน้ตตัว C และ A ไปหาโน้ตตัว D และ C ที่อยู่ตำแหน่งเสียงสูงกว่าในสายที่ 1 และ 2 โดยการใช้นิ้ว 3 และนิ้ว 4 ในมือซ้าย ทำให้เกิดการเชื่อมเสียงระหว่างโน้ตขั้นคู่ทั้ง 2 คู่

ภาพที่ 18 ห้องที่ 11 บทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”
ที่มา: ผู้วิจัย

2.2 เทคนิคเชื่อมเสียง (Slur) คือ เครื่องหมายเชื่อมเสียง เส้นโค้งที่พาดจากโน้ตตัวหนึ่งไปยังโน้ตอีกตัวหนึ่ง มีผลทำให้โน้ตมีเสียงติดต่อกันตั้งแต่โน้ตตัวแรกจนถึงโน้ตตัวสุดท้าย ในบทเพลง “Kampheang Phet Fantasy” ใช้เทคนิคนี้เพื่อเลียนสำเนียงของเครื่องดนตรีพื้นบ้าน โดยเทคนิคนี้ปรากฏเกือบตลอดทั้งเพลง เป็นวิธีการดีดโน้ตเพียงโน้ตตัวแรก จากนั้นโน้ตตัวถัดไปใช้แรงจากมือซ้ายกดลงไปให้เกิดการเชื่อมเสียงอย่างฉับพลัน หรือใช้วิธีการดีดและตวัดนิ้วในโน้ตตัวแรกไปพร้อมกันเพื่อให้ได้การเชื่อมเสียงของโน้ตตัวหลัง

ภาพที่ 19 ห้องที่ 5-6 บทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”
ที่มา: ผู้วิจัย

3. เทคนิคที่ถูกนำมาใช้สำหรับการบรรเลงเชลโล

เทคนิคการเล่นแบบสองสายพร้อมกัน (Double Stop) คือการเล่นโน้ต 2 ตัวพร้อมกันในเวลาเดียวกัน เทคนิคนี้สามารถถูกนำมาเล่นบนเครื่องสายตะวันตกได้ เช่น ไวโอลิน วิโอลา เชลโล หรือดับเบิลเบส จะสามารถพบเห็นได้ 3 ที่ในบทเพลง Kamphaeng Phet Fantasy ให้ห้องที่ 27, 37 และ 48

ภาพที่ 20 ห้องที่ 37 บทเพลง “Kampheang Phet Fantasy”
ที่มา: ผู้วิจัย

สรุปผล

1. บทประพันธ์เพลง “Kamphaeng Phet Fantasy” สำหรับกีตาร์และเชลโล ประกอบภาพจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ผู้สร้างสรรค์ได้ประพันธ์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก จินตนาการที่สื่อถึงโบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดกำแพงเพชรจากภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่ผู้สร้างสรรค์ได้สัมผัสและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์เป็นเวลาหลายเดือน ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกเครื่องดนตรีกีตาร์และเชลโล เป็นการผสมผสานและถ่ายทอดดนตรีในรูปแบบดนตรีตะวันตก เพื่อสร้างความหลากหลายในสีสันเสียงที่น่าสนใจ นำเทคนิคต่าง ๆ ที่เครื่องดนตรีกีตาร์และเชลโลสามารถถ่ายทอดความรู้สึก นำทำนองเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงลาวกระทบไม้ เลือกเอาทำนองบางส่วนมาใช้ในการประพันธ์เพลง พร้อมทั้งประพันธ์ทำนองขึ้นใหม่ให้เครื่องดนตรีกีตาร์และเชลโล ได้บรรเลงสอดประสานระหว่างเครื่องดนตรีอย่างเหมาะสม

2. จากการศึกษาภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร ควบคู่ไปกับประวัติศาสตร์จังหวัดกำแพงเพชร ผู้สร้างสรรค์สามารถถอดความออกมาได้ 3 แบบ ดังนี้ 1) วิถีชีวิต (Way of Life) 2) โบราณสถาน (Archaeological Site) 3) ประเพณี (Tradition) โดยผู้ประพันธ์ได้นำความคิดทั้ง 3 แบบนี้มาประพันธ์เป็นบทเพลงใหม่ สำหรับกีตาร์และเชลโล จำนวน 1 บทเพลง คือ “Kamphaeng Phet Fantasy” บทประพันธ์นี้ได้ถูกนำมาแสดงพร้อมกับภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ในวันที่ 27 พฤษภาคม 2565 ณ บริเวณลานอนุรักษณ์วัฒนธรรมไทยสิริจิตรอุทยาน อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

อภิปรายผล

จังหวัดกำแพงเพชรเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านให้กับสุโขทัย จึงทำให้จังหวัดกำแพงเพชรเป็นเมืองที่มีความจำเป็นต้องมี กำแพงเมือง คูเมือง ป้อมปราการ วัดโบราณ เป็นต้น ปัจจุบันจังหวัดกำแพงเพชรได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพราะมีโบราณสถานที่เก่าแก่หลายแห่ง ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ของจังหวัดกำแพงเพชรผ่านภาพวาดจิตรกรรมสีเรืองแสงร่วมสมัย ณ ลานวัฒนธรรม จังหวัดกำแพงเพชร และศึกษาเพิ่มเติมผ่านเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์ขึ้นมาใหม่ บทประพันธ์ “Kamphaeng Phet Fantasy” อยู่ในรูปแบบการบรรเลงคู่ (Duo) ความยาว 2.50 นาที อยู่ในบันไดเสียง G เมเจอร์ ใช้แนวคิดในการจิตรนาการเพื่อบอกเล่าเรื่องราวถึงวิถีชีวิตและการเป็นอยู่ของชาวกำแพงเพชรในอดีตผ่านบทประพันธ์เพลงนี้ สอดคล้องกับสุกรี เจริญสุข ได้กล่าวไว้ว่า “นำอดีตมารับใช้ปัจจุบัน เพื่อสร้างสรรค์บทเพลงใหม่” (สุกรี เจริญสุข, 2562) ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร และจิตตพิมญ์ แย้มพราย, 2561 ได้กล่าวไว้ว่า “ดนตรีอาเซียนเพื่อการประพันธ์เพลงร่วมสมัยได้กล่าวว่า การประพันธ์เพลงร่วมสมัยมีความสำคัญกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นการประพันธ์ เพลงที่เปิดโอกาสให้นักประพันธ์เพลงมีอิสระทางความคิดเพื่อจรรโลงศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเสรี ทำให้เกิดการสร้างสรรค์บทประพันธ์หลากหลายรูปแบบเพื่อรับใช้สังคมและวัฒนธรรมของชาติทั้งเป็น การนำเอาองค์ความรู้ทางดนตรีในอดีตมาผสมผสานกับองค์ความรู้ใหม่ ผนวกกับการคิดค้นเทคนิคทางการประพันธ์และการบรรเลงเครื่องดนตรีใหม่ ๆ ตลอดจนการสร้างสรรค์การเรียบเรียงเสียงวงดนตรีการประสมเครื่องดนตรีและวงดนตรีทั้งในวัฒนธรรมเดียวกันและต่างวัฒนธรรม ก่อเกิดมิติความงาม และคุณค่าที่ลึกซึ้ง ด้วยความเป็นอิสระทางคิดทางการประพันธ์นี้เอง ทำให้การประพันธ์เพลงร่วมสมัย สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมใน

รูปแบบต่าง ๆ ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงาม คุณค่าทางจิต วิญญาณและนำมาซึ่งความสงบสุขสามัคคีปรองดองในสังคม” (ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร และจิตตพิมญ์ แย้มพราย, 2561)

เอกสารอ้างอิง

จิรพงศ์ ยืนยง. (2565, 20 มีนาคม). *ภาพวัฒนธรรมจากประวัติของพญาลิไทที่เสด็จมาตั้งเมืองกำแพงเพชร สัมภาษณ์*

ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2552). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เกศกะรัต.

————. (2560). *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เกศกะรัต.

ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2555). *สังคีตนิยม: ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร และจิตตพิมญ์ แย้มพราย. (2561). *ดนตรีอาเซียนเพื่อการประพันธ์เพลงร่วมสมัย.* กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิบูลย์ ตระกูลฮุ้น. (2564). *การประสานเสียงไดอะทอนิก*. ปทุมธานี: อนันตนาค.

สุกิจ พลประถม. (2538). *ดนตรีพื้นบ้านอีสาน.* อุดรธานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สุกรี เจริญสุข. (2562). *อาศรมมิวสิก: เพลงภูไทสามเผ่า โดยรัฐศาสตร์ เวียงสมุทร.* สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2562 จาก https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_1538697

องค์ บรรจุน. (2557). กะเหรี่ยงกระทบไม้มาก่อนเก่า ลาวกระทบทีหลัง. *ศิลปวัฒนธรรม*, *36*(1), 30-37.

ThaiPBS. (2565). *ชวนเยี่ยมเมืองมรดกโลก “กำแพงเพชร”*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2563, จาก https://news.thaipbs.or.th/content/298726

Boden, M. (2009). Creativity in a nutshell. *Think, 5*(15), 83-96. doi:10.1017/S147717560000230X

Felts, Randy. (2002). *Reharmonization Techniques*. Massachusetts: Berklee Press.

Kostka, S., et at. (2013). *Tonal Harmony with an Introduction to Twentieth-Century Music.* (7th ed). New York: McGraw-Hill, Inc